המאסף

לשתי תקופות האחרונות

משנת

התקמט

Nebst einer deutschen Zugabe.

Königsberg und Berlin, 1789.
In der orientalischen Buchdruckerey.

ל. מכתבים

ערים

		צד
אבות ו' ד' ו כ'	י – ל	קלד
דאביב	ר' ירמיה הנובר	קנה
מכ"י לחדש דאביב	י – ל	רכח
לכבוד תואר פני רמב"ם	חפשי	רכה
כחינת המלך נעארג מחליו	ר' הירץ ווייל	רכו
עלי עין	ש – ג	רפח
חזות קשה	הנ"ל	רפכ
קנה על חורבן בית ה'	ר' יהודה הלוי	
ותרגומו בלשון אשכנז	רבנו משה בן מנחם	שכח
מכתם	י – ל	של
לפתרון החדה בחודש כסלו	ר' הירש גלוסמיד	שמג
על חסדי באזיל	ר' הירץ ווייל	שכג
האפס	ר' אהרן האללי	שגד
השתנות האדם	ר' יוסף טראפלאוויץ	שעב
חיי האדם	הנ"ל	שעג
סמים מובחרים	הנ"ל	—
הנטחון	הנ"ל	—

משלי מוסר

התולעת בגבינה	י – ר – ע	רכח
הדבורה והנמלה	הנ"ל	רשד

קורות העתים

דברי הימים לאי סיציליען	ר' יוסף בר"ה בר"ן	קנט

המאסף

התקמט

שתי תקופות האחרונות

אַל נָא בַּכּוֹס תִּתֵּן עָיִן ׳
אִם חָדָשׁ הוּא אוֹ אִם נוֹשָׁן ׃
שִׁים תָּשִׂים עֵינְךָ בַּיָּיִן ·
כִּי יֵשׁ חָדָשׁ מְלֵא יָשָׁן ׳
גַּם יָשָׁן ׳ כּוֹ מַשְׁקֶה אָיִן ·

המאסף

חדש ניסן תקמט

שירים

האביב

הנצנים נראו בארץ, וזכרי למה זה לחשה? תשחק לך
כמון קריה משכנות נתון וגאות, תפרד מעליכם
ערים נשגבות, למה תרקה בכם מזרים ידכלו קחת ידי
מעול, והולכי נכוחות ילכו שחוח לפני בני בליעל? עזרת
בוגדים, בתין מעזר לרוחם לקבון הון יען בתוכם הכסף יענה
את הכל; מגוריה מקנריה לים בתוך מבלי מצים לב אל הטוב
אשר חלק ה' להם בעולמו להתענג בו ולהתעלם בתהגיות יחד
לים עם רעהו, יצוחו והב כסלם ויבקשו להם תאות מדומות
לחוזים בריב ומדון, וכל לים ברעהו יהללו, לאמור: לי
היקרון, לבינה, לי הכסף והזהב. — תצים לדרך
פעמי, תלין בכפריס, שם לחלת מנוח לנפשי, שם לחלת
האושר האמתי חף בלי פשע ומנוקה בלי עון. איך יקפאר
לבבי בקרבי בלאת חפשי מבית כלא, בהשלך מעלי מוסרות
הומה, קול פחדים עוד לא יבא באזני, לא תשמע עוד קול
נגידים ידברו בגאוה ובוז לנגדי. מה נחמד למראה הכבר הזה?
פה תשב דרור כי דרור הוא לכל יושביו, לן תתהלכנה חזיזותי
ברחוקה את כל המראה הנאוה הזה את אשר הכין לנו הבורא
ביצוריו. עיני יפוטנו בין תלמי השדה, כמראה הלהב מתוך
הלח יבריקו לעומתם לילים ופרחים מגולבים, בתוך נפשי תשתף
ריחם החלה לאחי כריח הלבנון, איך יקנאה רוחי כי מלאתי
מחסה לי ומגן בעד חני המלטנים המרגלים בריעיהם רעה,
עלומים מספר הרוניהם אשר המה להם למערה. שם תבכה עמר

נפשי כי רחיתי רגיש יסרי לב לעצח יובלו / פה נפשי קניל
בה' קסים ניסועתו :

פתאום השמם בחה לעיני / עודם בהוד יפיה קשלח קרניה
לנגדי / עודה משחקת לעומתי / הלוך וירוד ימה /
ואינה ; היה לשר רגע משערה עלי ארץ / המשפיעה רב טוב
לקבל ויושביה / עזבה את מעונינו / להקיף מעגלה להאיר
לעם היושב ממולי / גם המה יתענגו בזיו כבודה / ואנכי עיף
ויגע מעבודתי לשוח בשדה בין הערבים השקועים עלי יבלי
מים / פה לשכב למעדנות בין חליר וקנה לקול המית הנחלים
קלילה לנגיח ה' אלהי ! נפשי יודעת מאוד כי מידך זאת לי /
מהבאך לנו / ומאשר יקרנו בעיניך עשית לנו את כל החיל
הזה ; איך ימלט פי קהלחך ולשוני תדבר לרקותיך ? — —

הלילה כסה פני הרקיע חושך / תחת כל השמים דממה
מסביב לי / קבל ויושביה נחים שקטים מעבודתם /
איך ינעם לנפשי הקלונן פה תחת השיחים / פה רוח ימה יפוך
לאפי ריח כפרים עם נרדים ; הלילות אשר יסובבוני המה
ינעמו כמרחיקים / עוד ירבו חושך וחפלה סביבי ; ועתה איך
תשמח נפשי מוסר היות המלין מבין סבכיהם לעומתי / איך
נאוה למראה כי יופיע לורי עלי גלי הנחל מנוגה נגדי ילהילו
פני ; איך ישקומם לבי אם אבחן למה זה קדוש הארץ ומלואה ?
הלילות כי ינועו לי ענפיהם בנחת ימחאו / קול מרוצת המים
כי ינוסון לאט ילכו / מי זה אמר ויהי ? יוצר כל נוה עליהם
לבל ישנו את חקם / לבלי הפריע שוכני קבל ממנוחתם .

תרב משום לבי כי ארחה בעלי חיים למשפחותיהם כי ישמחו
וכי יטעמו נועם השקט והשחנן ; מבלי יגורו מבני
אדם ינתרו בין קנה וסוף / הדגים בימים ובנחלים ; תחת
כי יומם חקו למו לבל יהיו לבוז לפורסי מכמורת / לילה כי
יביעו ממעונקם / וירעו את הארץ כי שקטה / או גדודים
ילכו וידלגו הנה והנה ; בעלי כנף למיניהם ברחותם כי הלילה
להם למחסה בפני המורים עליהם בחליס / מבין עפאים יתנו
קול ; מחירם / לא תשמע קול שרים ושרות . רחה גם זה

מרחמי ה' עליכם אשר נתן להם הלילה למשיבת נפש / תחת כי הין כל היום בפחד ובמורך לבב מפני חמת המלך / השתעשעו ! וגילו ! כל עוכרי בעוחים כי לא יעלה הכורת עליכם ; לך השמרו מאוד לנפשותיכם / שחר כי יבקע / ואור לכם ולבו / כי עמו שודד יבואכם .

אם פה במערכה בשדה חדוה ושמחה יעטרוני / למה תתאונן לעוזר תשוקת הבליות / אשר השיגם לא תוכל בלי חסרון רעי היש כערכי . גם לו נתן ה' חלק בארץ / כמוני כמוהו על לחד ברחבו / ובמה כחי גדול לכוף לחומו להיות עבד לי ? אם פה בגאות דשן נוה שלו ושלחן שפעת ברכות יסובבוני / למה אחפץ לקנות רכוש / לצבור הון / לבנות טירות / לרכוש בתים וכפרדים / מעשה תעשועים הכל הין בם מועיל / מקושרים בריב וקלון . על כן בקרבי אם אשמע קול התור / ברן יחד עוף השמים אשר לקולם עלים ירננו / תתעדן נפשי לקול בלבל בנפיהם . תהי זאת משכורתכם / אתם רעים אהובים ! אחת כי הייתם שעשוע לנפשי וכי שרתם לפני כל הלילה / ויעלכם ושוב לכם / החיטו מפלע לכם בשרם עפעפי שחר יבשרו ורוחת השמש / פתחום עריצים הממתים לדם נקי ירדפוכם ורע לכם .

עצי היער ינועו הנה והנה / תניעה — רוח זה חיה לעומתי / לעומת הירח הנה הוא דומם לגבי / בת לרות למחוגו ולשחות ממימי הנחל . איך תוכר מרחבו נהוה ? חיש קל גם ברגליו . אמנם ! מה יקרון לו בכל אלה ? מי יודע אם מחר לעת כזאת עודנו בחיים ? השמש ינוח על הארץ / ורוחות רוגי קשת עריצים מסביב לו / יסיתו בו כלביהם / יכפהו לעוזב משכנו ולרוץ תועה על פני השדה עד כי רגליו ילאוהו / והוא נופל עיף ויגע / ינופפו עליו כלי חמסם / יהרגו ולא יחמלו . הכזרים ! למה זה תרדפו בעף לאשר לא גמלכם רעה ? התחשבו כי על כן נתן ה' אתכם למשול על חית השדה החלושים למען השמידם מעל פני האדמה ? למה לא יכמרו רחמיכם עליו בשמעכם את קולו מר נורא / ברחמיכם איך פניו יגידו כי במעגה רק תחנונים יבקש להציל נפשו מיד

עשקו / ולו אין משפט מות • אמנם ! למה זה אתמה ואתפלא
מדוע ככה אתם עושים לחיתו יער / אם גם לבני אדם כמוכם
רשעכם / תקנאו אים בחיי / ואיש את רעהו תרדופו /
תלפנו לנקי חנם / למען הכרית וכרו מן הארץ •

מה נעים חלקי ? ומה יפה גורלי ? כי נטעתי אהלי פה
הרחק מעיר / לא תראה עוד חמס וריב / לא תשמע
עוד קול יללת הנגרים כי יגעקו מפני לוחציהם ואין מושיע
להם • למה תשלח תשוקותיכם המסוכים בחמת פתנים ? גם
תעורו עיני התנשים ההולכים לקומם בלקי הנין לחריבם ולא
ידעו כי בנפשותם הוא ; המה יתלוו קשות להרבית הונם /
לבנות בתים / ולעשות להם שם בארץ / לא כן עמדי • רחיתי
לי רגיש חלציו הפילה התביונה הזאת / רחיתי לי רגיש
חובקי תענוגות חרפו נפשם למות למען הגיע תשוקתם אשר
המה מחפש ומחפש ; עודם יחמינו כי טובם בכפם / ונפתחם
ליננו מלומה בידם • בוערים ! העל זאת תשלכתם את נפשכם
מנגד למען חסוך קורי עכביש אשר המה לכם לא לעזר ולא
להועיל / רק לבושת וחרפתם מרה כלענה ? הלא טוב לכם
שבת פה ולהשביע נפשכם מטוב הארץ • התכריס / עומדי
חדמה / ורועי הלאן כלם על משכנותם ינוחו מנוחת בטח /
אין רעה במגורם / כי מה זה יעלה רוחם ? אין קונה
בתליהם / ואין תחרות בניהם / ידיהם נקיים מחמס / יודעים
כי יעד ה' לומם לפשות מלאכה ולעבוד חדמתם / בשמחה
ובטוב לב יעבודו / קנין ומסחר רב גל יחפלו / תתעב נפשם
לגרבורים חנושים / יודו לה' חסדו על אשר נתן להם חוכל
למכניר / את אשר הולידה והלמיחה הארץ לפניהם ; תחת כי
עבדו חדמתם ישבעו לחם / יריקו עשב השדה / ואת היותר
יחרימו • לקול לפור השמים כי יומרו בקול יעירו משנתם /
אחר כי יגה שביב אשו ימהרו ויחישו לפעלם • איך תתעדן
נפשי ברחותי פה הכורמים עודרים כרמיהם / התכריס יפתחו
ויסדדו חדמתם ; פה על רחש הנעשה הלאן רועים על
ידיהם / פה נשרה נעבדם / את פעל ה' יביעו איך מקלח
השמים השמש יצא על הארץ יורה חיליה עלי מזרעם / יקדיו

ירננו בנגון ה׳, תמורך חלקתם בארץ החקע ושלוש במשכנותם, בעמל תכסיס הרכיס לימימו, ועם בני תדם העונים לא ינונעו, בזמר והלל ירננו לדקות ה׳, וחסדו לבני תדם יודיעו.

ירמיה הגובר.

קורות העתים

דברי הימים והקורות לאי סיציליען.

סיציליען אי גדולה בים המלמעי (דאס מיטטלענדישי מעער), והיא כדמות משולש תסר על כן נקראת בלשון יון טרינאקרא וטריקעטרא, גבוליה, בפאת לפונית לארץ איטאליען, בדרומית אפריקא, למזרח הים היוני (דאס גריכישי מעער), ולמערב פאי זארדיניען; ובלשון יס הנקרא לשון מעסינא יפרוד סיציליען מאיטאליען. בתי הוזאת היו לפנים ערים רבות, ובתוכם זיראקוס הבירה, עיר בצורה ויפה מאוד על חוף הים, ויושביה עשירים וחכמי סם. הוסדה מן ארכיאם לים קארינטי בשנת ג׳ אלף ג׳ מאות תשעים וחמש, ובהגדלה נחלקה העיר לשלשה גבולים, המכונים אקראדינא וטיכע, והאי הסמוכה עליה מאוד, ואשר תוברה ע״י גשר את שאר העיר, ועל פאי הזאת בנו בניניס גדולים והיכל המלך, לאחרי כן הגדילוה עוד והוסיפו עליה עוד שני חלקים, בשמות נעאפאלים ועפיפאלים.

איש היה בארץ סיציליען ושמו יעלאן, ועיר מולדתו יעלא, היה גבור חיל ורב פעלים, כי הוא נלחם את מלחמות היפפאקראטעס מלך יעלא, ובכל אשר הפנה השכיל. ויהי לאחרי מות המלך, ותבער בלב יעלאן התשוקה למשול, לא לא תכנו תרצו למשוח לותו עליהם בשוב לבב, וילחם עמם ויכניעם תחת ידו וימלוך עליהם בחוקה. לאחרי כן לכד גם את זיראקוס וימלוך שם, ואת

יעלא

יעלא נתן לחיו היערא ׳ בימיו עלה קסערקסעס מלך
פרס / ויקצור קצר עם חנסי עיר קארטאגא וילחם בסיציליען /
ויגר על העיר הימערא / וילך יעלאן לקריחתם ויכם ׳ בכל
זאת לא רם לבו ולא חנה להנקם בהויבו / רק שלח מהם
ג׳ אלף טאלענטא *) / אשר כור לצורך המלחמה / וישביעם
אשר לא יזכרו עוד את בניהם להתליל זאטורנום **) ׳
ויעש עמהם שלום ׳ ויהי ככלות המלחמה ויסוב יעלאן
לוירחקום / ויקהל את כל חנסי העיר / וישאל להם את רוגים
המה את מעשיו ***) / ואם יש בניהם אים אשר לבו פונה
מעמו / או אשר יחשוש לומו על דבר חמה ומעל ׳ ויענו
כל הקהל פה אחד / כי לבם שלם עמו וכי לא ידעו ממנו שום
דבר רע / ויחדשו המלוכה אחרי כן ויהפכוהו מחוק / וכל
הארץ היתה שמחה קחת ממשלתו / כי מלך עליהם בחסד
ובאמת לבב / ויעש לך משפט וצדקה בארץ ׳ וימלוך שבע
שנים וימת / ויהי בכי ומספד גדול בכל הארץ / וימלוך
היערן אחיו תחתיו בשנת ג׳ לחכים חמם מחות שלושים
ושנים ׳ ויהי בתחלת מלכותו לחכר ורשע מלך בחמה ורמיה /
ולא הלך בדרכי אחיו / לכן אחרי כן העיב את דרכו
היטר לכת ׳ בשנה הרחשונה כשבתו על כסא מלכותו חרה
אפו על פאליציעלעס אחיו / כי אמר אשר הוא לודה לקחת
את נפשו / ויהי תמיד ריב ומדון ביניהם ׳ ומלך אגריגענט
הוא טהעראן / אשר לקח את פאליציעלעס לו לאשה / החזיק
ביד חוקנו / ויהי שנאה ומלחמה בין מלכות וירחקום ומלכות
אגריגענט ימים רבים עד בוא אחכם זימאנידעס / ויעש
ביניהם

---

*) הוא בערך חמש עשר אלף ר״ט למעות שלנו ׳

**) זאטורנום (הוא הנקרא שבתאי) אחד מאלילי הגוים אשר אמנו
עליו שהוא מלך בשמים ובארץ (אולי שנעבוד זה נקרא מולך בספרי
הקודש) עד הוא יופיטער גם (הוא הנקרא צדק) ויגרשהו ויבז על
כסאו / וילך אחרי כן לאיטאליען / וילמד לבני האדם אשר היו עוד שם פרחים
בימים ההם לעבוד את האדמה / וכי קאלענדע אשר יגאו מבני כענן זכרו
לו בגים ובנות ׳

***) על דבר פרעות ה׳ את דלבי אים ׳

ניהם פסר / ויחתן היראן עם נת טהעראן / ויהי שלום ניהם מן היום ההוא והלאה .

היראן היה איש חלש וחולה תמיד ויקן בחיין / ולו לקרוא אליו אנשים חכמים וידועים להיות מחוכלי שלחנו ולהשתעשע עמהם . ויהיו אללו זימאנידעס ופינדאר ועוד אנשים אחרים מחכמי יון . ויהיו לו למורים וידריכוהו במעגל טוב ובדרך שלוה / תחת אשר ברשותה שחת את דרכו / וינחמו לוקחו בחליו בחכמתם ובדבריהם . ויהי היערלן אחרי המלכו שנים עשר שנים וימת / וימלוך טהראזיבולום אחיו תחתיו / הוא היה איש רשע ובליעל / וישמע לעצת הנערים אשר גדלו אתו ולזקנים לא השה אזון / וירע מאוד לעשות ויגזול ויחמוס את עמו וימית רבים על לא חמס בכפם / כי נפש האדם כדומן נחשבה לו . ויהי שנוא ומתועב לכל אשר ויקשרו עבדיו עליו קשר / וילורו את העיר זירחקום וילכדוה / ויגרשו את טהראזיבולום . ויהי לחוק בזירחקום לחוג את היום ההוא מדי שנה בשנה ולהודות לאלילים על אשר הניליס מיד טוסס . ויפסלו דמות יופיטער מאבן שיש / ויזבחו לו בכל שנה ביום ההוא מאה וחמשים שוריס . ותהי סיניליען מן העת ההיא חפשי / ולא נשאה עול מלכות / עד אשר נת דיאניזיום ויתן עלו על גוזריסם . וערש נדבר ממעשי דיאניזיום / נזכיר דבר מה מיתי פישאגאראס אחד מגדולי חכמי יון אשר קנה לו שם תפארת בחכמתו ובתבונתו / ומקורות חיים מתלמידיו .

זאמאס *) היה עיר מולדתו / ואחרי עברו מקומות ומדינות רבות למען קנות דעת ותבונה שב אל ארץ מולדתו ; אבן לא ישב שם ימים רבים / כי קלה נפשו בממשלת

---

*) זאמואס היא לי נדולה ופוריה בין ארי אליאה הנקרא בלשונם עלים־פאנטעס נפ ים העגאי / שעוביו יש הפיים / כי ים שם יותר מן אלף וח"ק פיים / או ארכיפעלאנוס / שהוא נ"כ שם כולל כל יש אשר יש בו פיים רבים .

ממשלת פאליקראטעס המכור *) ; אף כי לא עשה לו עול , ונספוך הוא חסר המהלך עמו כאח וכריע ויתן לו מתנות , נכל זאת לא לבה פטאראאס שבת בארץ חסר מנשים עגדים ונוסאי עול ברזל תחת יד חיים חמס . ויתיצב וילך לאיטאליען , וגם שם לא מקע להלן במקום אחד , כי אם הלך ונסע ממקום אל מקום וינדל הזים מאוד וילך שמו בכל הארץ . וכל יושבי הערים הקרובים אתו תלגו ללמוד מפיו חכמה , מספר תלמידיו היה תמיד כארבע או כחמש מאות , ולפני קהלו עומס , בחנם לדעת היושבים מוכשרים לשמוע קולו , וחמש השנים הראשונים לא נתן להם רשות לוכח אתו לפנות פה נלמדו אתם . תלמידיו כבדו אותו מאוד מאוד , ולמען את מופת אמיץ וחוק לתנהגיהם בהתוכחת עם איש לא יגעו למנות מושיב ומומה , רק אמרו רבנו אמר ככה . ובאחת זזה עברו חוק לחשוף בנפשותם , כי לא יאות לאיש חכם להאמין בדבר התולה בדעת ערש חקר והתבונן ויגע לבוא עד תכונתו . לא להכם נתן ה' בנו לב לדעת ועינים לראות , אלא גם שפתי כסיל ונער דובבות את אשר שמעו מפי תלמדיהם , וכבר אמר החכם מכל אדם , כפתי יאמין לכל דבר וערום יבין לאשורו על אודות הענין שמע , החכמה לו לקח , והתבונה לו להבל המדה , המה לפניו ילכו , ולאחור ילך בנקיט היזר והאוצר :

טרם בנות ארכיאס את זיראקוס כאשר זכרנו למעלה , הלך לעיר דעלפֿאים בארץ יון , לשחוט ולדרוש בלילי תפלתו , אחר יבנה את העיר , וכבואו שמה מצא גם את מיסטעלוס שר נבח אכאיא לדרוש גם הוא את

פי

---

*) הכותב הנכבד מרגיש הסך היוני טירגן בסך העברי אבזר . והאמת כי סך זה הוא בימי קדם על כל כושל יחידי , אשר תעבו אבני ארצות הגוי , כי אחרו מזה נגד החרות האנושית , אבל רוב מחבלותיהם היו ע"פ הנהגת הזקנים , בגמדיות סכנסיות (רעפובליקן) היוויים עתה . וגם אחרי כן אשר בכר הורגלו בחלוקת מלך , וכן המושיב היחידים גם בארצות הסך , נשאר זה הסך עד מלך אכזר וכליעל בלבד , המתועב בעיני עבדיו .

דברי המאספים .

פי הלילי על ענין כזה , לנה יבנה הוא לת עירו קראטאן .
ויורה להם כהן בית אפטלא לת המקום על פי הלילי ,
ויוסף לשחול להם חיזה טוב יבחרו לעריסם לשר הם בונים ,
ויבחר לן ארכיאס עושר ומיסטעלום נחר לן נדיחות , וכן
היה כי וירלקום היתה לחת מהעריס לשר עשתה לה
שם נעשרה , וקראטאן היתה לם לנשים נדיחים וחזקים ,
על כן יאמר שם : בריא כאיש מעיר קראטאן .

השמר נא , ידידי הקורא ! פן תחשוב כי היה בידי כהני
הלילי למלוח חפץ חיש ולהודיעו עתידות על פי
סערת השמלים , כי לא מחכמה יאמר זאת . וכבר אמר
החכם הלילי נר הגולה רבנו משה בר מימון ז"ל על כתוב
מכשפה לא תחיה , הלזו היה ממש במעשה כשפים לא לשרתו
התורה . כל מחשבות הלדם ותחבולותיו לאון ולפש נחשבו
וכל רעיוניו ועשתנותיו הבל הם לא רלם ה' ביום נרחו לת
הבל . כאשר עלה על רלון ה' לקרוח ארץ וחי לומח ודומם
מן תוהו ובוהו יצר לת כל לשר יהיה בלחריח הימים , ולת
לשר יעץ ה' לא יפירנו על דברת בני הלדם והבליהם , ולא
ינחם על כי רעה הוא בעיני לנוס קלר שכל , כל דבר קטן
או גדול לשר היה או לשר יהיה עד שנים אין מספר נקשרים
ולחווים לים בלחיו , המה חוליות השלשלת הגדולה הנקשרת
בכסא ה' , לשר ארוכה מארץ מדה , לא שופקה עין לנוס ,
לא יערכנה ולא יציגה בן לדם . החוליות הללה תמיד לים
לת לחיו יתמוכו , הרלשון יוליד לת השני והשני לת השלישי ,
וכן עד אין סוף . מקרה ופגע אין קצת בשמש , רק הכל
בעלה ובקבוצה . לם רעב ודבר בלרץ , לם שוד ימיח בקצוש
ואנשים רבים ילכדו ברשתות המוח ולפני עשם יובלו לקבר ,
או לם ינלח גבור מלחמה לת לויבו ויולך רבבות לטבח , גם
לים כרלי כי יעני או יעשר , כי יחלה או כי יהיה בבריאה
תמידים , כל הללה ילדי שכל הם , לא תשיגהו עין ולא יביטו
לנוש . וזה טעם מלמר חכמינו ז"ל אין מזל לישראל , כונתם
לומר שכפי למונת ישראל הקדושה אין שום דבר תולה במזל
עור , לבל הכל בידי ה' , וכל המלמין בשעות כזה הוא עובד

עבודה זרה • לית נשתך ונלעג לתים עובד תלילים משתחוה לדמות והב וכסף ומתפלל לתל לת יושיע / תם בשקר נעבוד תלילי חדש תשר הולידה הכסלות וגדלה החולת ; נשא בחיקו רעיון ליל ונאמר זך תנחמו • תלילה ! תין לך דבר שתין לו סבה / וה' הוא סבה כל הסבות ועלה לכל העלות • ולכן גם תל תנטח בתים מלפף ומבנה / בן רמה ותולעה המתגאה להכיר עתידות ע"י כשפים ודברים רעים / ותכ תמוך כתלה בדברי הימים ובספורי קורות העתים לגויס תשר הלכו בחוכך וישימו תולת כסלם / ידוע תדע כי כל תסוגותם היו בתחבולות ונערמה • דרך משל נכתבי בית אפאללא *) שזכרנו / תשר שם היה הבת קול המפוזר מתוך ביניהם **) / הנה ידוע עתה שהיו להם מרגלים כמעט בכל המקומות לתור תת מהותה ומהות מנהגיה ויושביה טבעיהם ומוציהם ותכונותיהם ומעשיהם / וכשנת תחד מהם לשתול תת פי החליל / היו תומרים לו כל לבו / והשיבו לו על פי תוקן הידיעות הקדומות והוא שהיה תליל גלה תת תוכן לתמור להם כל כך • דומה לזה בנדון שלפנינו / היו יודעים כי תקליס קרחטתן טוב מתוד לבריות גוף התדם / ובדתו מלבם שהליל תמר לתדם דבר תשר אבר היה לעולמים / וככה ידעו כי וירתקוו הוא לתוף יס ולכן טוב למשחור ולכנעניס וינשתו לו טובר • ולפעמים כשלח היה להם די בתוקן הידיעות למוען מענה / כמו תת תסונתם בעלטה ויחבתו דבריהם בליבות המשתמע לקרי תפי • דמיון זה כשהלך קרעזוס מלך לירייען להלחם עם כורש מלך פרס / וישלח לדעלפתם לשתול שהליל תם ינלח במלחמה תם לת / ויסיבו תוקו דבר לתמור : בצאתך האבר מלכות גדולה / וכשבר נפל במלחמה בתרו

כונס

---

*) הוא היה תליל תכמת הבית והנינוה / גם תליל הרועים : והשיות הזה דומה למבטע לשמות יבל ויובל הנזכרים בתורה תשר היו האחד תבי יושב תוהל ומקנה והשני תבי כל תופש כנור ועוגב / תפשר שבתשר הוא תליל בשם ס' ניעבו גם מהם תלילים / כי כל תלילי הגויס המה הנכוריס תשר מעולם היו תבוי שם / כנזכר בסידור הרמ"בון (כרתשי' ד' כ"ב / ו' ד') •

דברי המאספים •

**) דתם תרתקל זו דעלפתם •

כונת המאמר על מלכותו , ואולי היה מנלח לא לויגו , כיון
לומרים שהטעם על מלכות פרס שהיה נ"כ מלכות גדולה ,
זכיולא כוה רבים . גם יש שאנשי היוה עיר ועיר לון משפחה
ומשפחה מבורכת בעוצה מה , בדאון מלבם ויכזבו מאמרי תרחקל
על העוצה הזאת לתפארת עירם לו משפחתם . וכשתבונן
ותחקור בספורי העתים יתיצבו לך כמעט כל הנבואת בפי כהני
לילל על לחד מג' המופנים סוכרנו , וכאשר יעידון על זה
החכמים בין סופרי הקורות . ואני הארכתי מעט בזה הענין
לדעתי שרבים נבוכים בדברי האראקעל לבלתי דעת מה לענות
בו . ומעתה נשוב אל סיפורנו .

עשרה פרסאות מהעיר קראטאן היתה העיר זיבארים אשר
הוסדה לפני קראטאן , והיא משלה על עשרים
וחמש ערים , ויושביה היו רבים מאוד , כי הגברים אנשי
מלחמה לבד היו שלש מאות אלף ים , ואנדל ותגדלה מאוד
בעשרה ובגבורתה , ואשור מן הדרך העוב ותהי אך רע .
כל מגמת נפש יושביה היתה רק לאכול ולשתות ולעגוב לחרי
הנשים , ויבלו את ימיהם בשירים ובמחולות , בנגן וזמר
ובתאוה נכריה . היתה אשר עשה משתה גדול עשה לו שם כאחד
הגדולים ויאספו כנוד ובקלה ; לרוקח ובנא אשר המלית
תנשיל אדם יגעש לאיך נתנו מתנות ויהללוהו בשערים .
וישחיתו עוד לעשות ולא נתנו לשבת בעיר לא היים עובד מלאכת
עבודה , אף לא תרנגול אחד , לבלתי יפריעו אותם משנתם
של שחרית קול הקרנים וקול הקורא . ככה זרעו רע ויקצרו
חרפה וכלמת עולם , כאשר יאמר עוד היום על היים יושלל
וסופח ומתענג לבלי חק , זיבארישי הוא ? ויהי היום ויולדו
מדון ומריבה בעיר על דבר טעליים אשר העיר אשר הרשיע מאוד
לעשות ויהי לאכור , ויברחו משם חמש מאות איש ויתקעו את
אהלם בעיר קראטאן . ויבלת טעליים שמה ויאמר להסגיר
בידו את האנשים אשר ברחו ממנו , ולא אבו אנשי קראטאן
עשות כוה , וילך לקראתם למלחמה בשלוש מאות אלף איש ,
ואנשי קראטאן לא היה רק מאה אלף איש , ובראשם מיאלן ,
איש חיל בקרב וגבור כארי , וינלחם ויכם ויהרגם בלי חמלה ,
ואחרי כן הלך לעיר זיבארים , ויך את נשיאם ועפיאם ויקר

העם הנשארים פה עד בלי השחיר להם כי אם מעט מועיר
וקהי זיבארים שמה ימים רבים עד בוא אנשי ממדינת שהעסאל=
יען וישבו שם • אבל גם שמה נפלו אחרי ומן מה בקרב לפני
אנשי קראטאן / ויהי בהיותם שמיר / וישלחו לאחיהם מרגלים
יון ויבקשו מהם תשועה • ויחמלו עליהם אנשי אטהען ואנשי
שפארטא / וישלחו להם עשר אניות חיבה ויפקידו עליהם
לאמפאן וקסענאקראטעס / ויושיעום מיד סונאיהם / ויבנו
עיר חדשה קרוב לעיר זיבארים • ויקראו
לה טהוריום • (שמה חיו ליזיאס המליץ והעראדאט סופר
הקורות ודברי הימים) • ויבואו פליטי זיבארים
וילחמו עם היונים בתי טהוריום / ויכנעו לפניהם / ויגרשו
היונים את אנשי זיבארים / ולבלתי תת להם חלק ונחלה
בתושבותם • אחרי כן נתנו את לבם לקנות להם מלוח וחקים
ישרים למען חזק ואמץ את העיר החדשה • ויתנו עיניהם
בחיים אחד מתלמידי פיטאגאראס / ושמו כאראנדאס / ויהי
להם למחוקק / והוא מעט מהמשפטים אשר שם /
לפניהם • א) לא ישא איש אשה אחרת אם כבר הוליד בניס
מאשתו הראשונה אשר עודם בחייה ; כי אמר כאראנדאס
האיש אשר לא יחוש את בניו לא יחוש גם את זרעו • (ב)
גזר להעניש את האנשים המדברים שקר ומלשינים את אחיהם :
(ג) את עונש איש אשר יקחלך עם איש רשע כאח וכריע /
אף כי לא נודע ממנו דבר רע / וכדאמרי אינשי : אמור לי
רעיך / ואני אומר לך מי אתה • (ד) גזר אשר ילמדו כל
הנערים חיוב חכמה וידיעה / כי זה נור האדם וקפארתו •
(ה) גזר להלבים את האנשים אשר ברחו מן המלחמה בנדי אשה
ולהרחיקם ככה ברחוב העיר שלשה ימים • (ו) כאשר ידע דרך
בני האדם אשר יבקשו תמיד חדשות / ויגרעו ויוסיפו ויבנו
את דברי המחוקק / ונעשו ע"י זה לשחוק ולנעג ולקלס /
לכן גזר להרוג כל איש אשר יחבה לעשות מלוה חדשה אם לא
מעלת הוקנים • ויהי בימים ההם וילך השדה ויבואו עליו שודדים
וירדפו אחריו ויכם העירה / ויבוא בחרדה אל חדר הוקנים
יושבי מדין וחרבו על ירכו / ויקם אחד מן הוקנים ויאמר :
אין קנעשה זאת / ואשה תמרת אל יבוא איש שנה בחדר השלוש

מגור מרב , והלים אשר יעבור עליו דמו ברחבו . ויען כאראנדאם ויאמר : לא עובר את אנוכי ! משפט מות לויתי לאיש אשר יעשה ככה . אנוכי אשמתי את נפשי , ואנכי — ויקח את החרב ויתקעה בבטנו . ככה עשה כאראנדאם , וככה ענש את עלמו על אשר עבר על אחת מחוקי תרלו . הוא המחוקק , הוא העובר , הוא המעניש , הוא הנענש .

בעת ההיא היה גם איש אחר מתלמידי פיטאגוראם מפוחר בין עם לאקריאם , ושמו צאלעאוקום , ויעש להם גם הוא חקים ומשפטים . הוא נוה לירא ולעבוד את ה' לא ע"י קרבנות ומנחות , כי אם לבקש להבקו ורצונו בעשות הצדק והישר החסד והאמת , כי הם הם דרכיו , ולכך נבראו בצלמו ובדמותו בדעת בתבונה ובשכל . וכך היה אומר בקהל עם : שמעוני אחי ! דרך חכמים שמור תושיה , ודרך הכסילים את וצח . חלילה ! השופט כל הארץ יקח שוחד . לא יתכון הלהים בעולה וצח , כי לן כל היקו יער , בקר וצאן ובהמה רבה , אם ירעב מי ימצע ממנו ? ואם ילמא מה יבצר מידו ? חלילה ! הטוב אותה בשר פרים ? הטוב אותה דם עתודים ? הלא אתם החוכלים ואתם השותים . ולמה לן רוב זבחיכם ? אל נא אחי תרעו הביא מנחה ונסך , כל מנחה טוב , כל קטורת תועבה היא לן . זאת עשו ויהי , חדלו הרע , למדו היטב , דרשו אמת , אשרו אלוס , כי זה כל האדם . ככה דבר צאלעאוקום . גם הוא אשר לא ילבש איש ואשה בגדי רקמה ושמלות אחוזות בכסף וזהב , ולא את ונוס אלעזאה ולמידים , כי המה יסיתו לחטוא ולסור מן הדרך הטוב .

מהאיש מילאן , הגבור מעיר קראטאן שוכרנו לעיל , כתבו סופר העתים שאכל ושתה בכל יום יותר מארבעים ליטרות בשר ויין , בפרט הסופר פוזאניאם כתב מגבורתו דברים אשר כמעט לא יאמנו . אך כלם יסכימו הוא שגבורתו היתה לו למכשול , כי בהיותו זקן הלך בדרך וירא אלה וגרזן מקועה בו ויחפוץ לבקרה , ויתאמץ להפרידה ולחלקה לשני חלקים בשתי ידיו , ויפול הגרזל מראה ושני חלקי העלה התדבקו ולא יכול להוציא את ידו , ואיש אין להושיעו ולא יוכל לזוז משם ,

ויבואו

וישוטו זאנים מן הים ויאכלוהו . מילאן מגב מזוד לחרי הנסים והמה מסלו בו . ככה גדרה תסה על הים תשר גבר על כל תחיו . ועתה נסוג לדבר בקורות סתי סיציליען .

אחרי תשר גרשו מנסי זיראקוס את טהראזיבולוס יסנן שתן ובעת בתרעס וילכו הלוך וגדול ויאספו הון רב בתבואות התדמה ובמקנה בקר וצאן . ויהי אחרי כלות שנים שנה ויקס הים ושמן דיאניזיום סופר העיר זיראקוס , ויבוא בתרמה ובתחבולות וימלוך על הארץ . וכך היה המעשה . אגריגענט עיר ותס בסיציליען לחמה מלחמתה עם אחד תויניס ותשלח אל זיראקוס להושיעה . ויתמהמהו וקני זיראקוס לשלוח לה העזר המבוקש ותהי העיר בצור ומצוק , והעם תשר בעיר זיראקוס זעק וקנף על וקניה על תשר אחרו לעשות כדבר יושבי אגריגענט . ויקס דיאניזיום וילך למקום תשר יושבו שם הזקנים מושלי העיר וידבר אתם קשות לאמור : בוגדים אתם בארץ תבותיכם ומגמת נפשכם להסגיר כל הארץ ביד תויניס , ותס לא תשמעו לי לשלוח העזר מהר , הנני תנקם מן העם להפילכם ולהושיב אחריס תחתיכם . וירגזו קהל הזקנים וימלאו חמה ויענשו אותו לשקול סך כסף כפי תשר שתו עליו אל גמוי העיר לקנס תחת תשר פשע ודבר סרה נגד הזקנים . וישקול פהיליסטום אחד מעשירי העיר את הכסף בעבורו . ודיאניזיום קס בחמתו וילא אל העם תשר נאספו נרחוב תשר לפני בית המשפט וידבר קהל העם ממלוכת העיר אגריגענט ומרעת הזקנים , וילמר כי הם קשרו קשר עם שר הצבא לדכא כל העניים והפחותים שבמדינה ולמשול אח"כ על כל הארץ . וירא כי מלאו דבריו מן בחוני העם , ויוסף וילמר : הן מנוס ותרופה להציל את כל הארץ כי אם בהגרם הזקנים ולהושיב תחתיהם מנהיגים ישרים ושופים התוהנים לפי העם . וישמח המון העם מאוד על דבריו , וימהרו ויורידו את הזקנים היושבים בראשונה במלכות ויושיבו אחריס תחתיהם . ויהי אחרי הדברים האלה ויבוא דיאניזיום במרמה ויסע את כל יושבי העיר לעזוב אותו שר לבדו , ויתנו לו ויעשו כן . אחרי כן התחזקו מול העם כי יש לו בעיר שונאים רבים מקניני הארץ ,

בשכבתו את דלת העם / והמה יכונו לנפשו / ויבקש מהם
לתת לו אנשים חנוכי תרב להיות לו למחסה מפני לוחציו /
ויתנו לו גם את לה • ויחזק ילין עוד אנשים פוחזים ורקים
ויהי להם לשר ויתן להם תרבות ויצוה ברחבת על שער העיר /
ויבקש לו המלוכה • ותחרד כל העיר / אכן כאשר ראו כי
אין מעצור לרוחו ואין מי יכצור ממנו לעשות ככל העולה על
לבו / וימשחו אותו למלך עליהם בלב רגו ובדאבון נפש • ויהי
כשבתו על כסא מלכותו ויצורו אנשי קארטאגא על יעלא /
וילך דיאניזיום לקראתם לעזור העיר וינוף לפני
האמילקאר שר צבא קארטאגא גם בפעם הראשונה גם בשנים
גם בשלישים ויכב הארב על נדנה ויחדל מהלחם / כי
לם ינח את יושבי העיר לנום הלילה ולהניל את כל אשר להם /
ותצוחב העיר בידהלויב • ויכעסו כל אנשי המלחמה / ויתסננהו
לאיש בריח קארטאגא / וימלוך תחתיו ויעזבו לוחו כל המחנה /
וילכו לן העירה זיראקוס וידוו את היכלו ואת אשתו עמו /
ותתעצב על לבב ותמת מרוגו ומכאבה • ויהי כשמוע דיאניזיום
את אשר נעשה וימהר וילך דרך זיראקוס במהר רכב וירבץ
מחות לים רגל אשר נשארו לו עוד / ויבוא העירה ויהרוג כל
איש אשר קם לנגדו להלחם אתו / וגם רגיש מיושבי העיר
המית ויכוש ויבוז את העיר • ואחרי כן עשה דהאמילקאר שר
צבא קארטאגא שלום עם יושבי זיראקוס ואחרי אשר נוח להם
לאחדם המלוכה למלך דיאניזיום / ויעשו כן • אך דיאניזיום
מלחנה מדבר כן יושבו למרות בו / לא שמר את השבועה אשר
נשבע להם / וימית רגיש מנדולי העם ועשיריהם אשר ירא
מפניהם למען חזק את כסאו • ויצוו גם את אחיו / חלק
העיר אשר בו היכלו ואת תרמונו בתומות נצורות מאוד / להיות
לו למנוס בעת יקשרו עבדיו קשר / אחרי אשר לא יהבטחו •
ויהי כאשר ירא כן בא לו / כי אחרי עבור שני חדשים / וילא
להלחם בעיר דהערבעסוס / וימרדו בו אנשי הלבא ויקומו
עליו להרגו / ויחפזו לנוס זיראקוזה ויבוז היכלו ויסגר בו
ויצורו סוגרו עליו • וירא כי נגעה אליו הרעה / ויועץ עם
אוהביו וישלח מלאכים לאנשי זיראקוס לבקש מהם לשלחו ארץ
אחרת ולתת לו רק נפשו לשלל • ובעת ההיא שלח גם אל חיל

קאמפאניען / אשר נתן עם דאמילקאר קוך נעהיו לארץ סיציליען / ואשר היו עוד עם אחרי אשר שלחם ככלות המלחמה ׃ להם שלח דיאניזיום הון רב כסף וזהב לנוח שליו ולעזרון מיד עבדיו ׃ ויסמכו לו תוכבי נגע החלה / ויהי כאשר יועצו שרי זיראקים יחדיו מה לעשות למלכם / ויבוא חיל קאמפאניען כחצות הליהם ויפלו על הלריס ויכוש / ויוציאו את דיאניזיום על כסאו כבראשונה / ויורם את כל החוצבים עליו רעה ולא נח ולא שקט עד אשר יצא בעת ושתנן מפחד לויביו / וילחם גם בערי נאקסום קאטאנע ולעאנטיום וילכדם ׃

ויהי אחרי הדברים האלה / ויואל לגרש גם אנשי קארטאגא מכל חפי סיציליען / אשר עורהו לשוב לשבת על כסאו / לבל יאמרו עליו שים לו אדון נבוה ממנו / ויעש בערמה ויהפך לחשים אחר וילוך את נפש עבדיו במתנות ובחסד ויקרבה כחם ויסר ׃ בעת ההיא נח פלאטא אחד מנדולי חכמי יון אל זיראקוס / וימלא שם את דיאן את אריסטאמאבע תחת דיאניזיום בן מסכיל ונמלט לדעת / ויהי עם פלאטא כל ימי היותו שמה וילמוד ממנו רב / כאשר העיד עליו בחכם הזה בחבוריו ׃ הוא היה אהוב למלך וידבר על לבו ויפצר בו לקרוא את החכם הזה אליו ולשמוע מקק דבריו / כי אמר בלבו אולי ייעיב המלך את דרכו בשמעו את מוסר רבי וחכמתו / ולא יחטא עוד ׃ אכן פלאטא בכל חכמתו ומרקו פנעימה לא השיב את לבבו ולא מלא אזן שומעת / וילך לדרכו / ודיאן נשאר עם דיאניזיום וידבר עמו כאשר עם לבבו ולא העלים ממנו דבר ׃

לא גלה דיאניזיום את סודו אל עבדיו כי אם אחרי הכינו כל כלי המלחמה / או אמר להם שבדעתו להלחם עם אנשי קארטאגא / ויאחל להם הייטבו דבריו בעיניהם ויענו אותו כלם פה אחד לא הלחם נם / כי תמיד היו שונאי קארטאגא בלבבם / גם חשבו לפרוק את עול דיאניזיום מעל צואריהם בהיותם חנורי חרב ׃ ויען דיאניזיום להרוג ולאבד את כל אנשי קארטאגא אשר יצאו בתי סיציליען שלו ושתנן ולא יחיו דבר כי בעתו על השלום והשבועה אשר בין דיאניזיום וקארטאגא ׃

ויפלו עליהם וימיתום ויבזו שללם . אחר זאת שלח דיאניזיוס מלאכים אל קארטאגא לבשר להם דבר המלחמה בינו ובינם . ויחרד כל העם כי היה זה דבר שמה , ויהי לכל גדול ומספד נעיר . ובכל זאת מהרו ויאספו את כל אנשי המלחמה ויתנו את אימילקאן בראשם , ודיאניזיוס גם הוא הלך לקראתם בחיל כבד מאוד ויכם וילכוד עם רב מהם . ויהי להקופת השנה ויתאמנו אנשי קארטאגא וילכו עוד לקראת דיאניזיוס בשלום מחוץ לחלק הים , וילכדו ערים רבים בסיציליען , וישימו את פניהם לבוא גם זיראקוזה , וימהר דיאניזיוס משדה המלחמה וירץ העירה , ואימילקאן רדף אחריו בכל חילו ויחרים את כל הארץ אשר עבר בה , ויגף על זיראקוס ויצר עליה . ויהי כאשר נגשה לבוא אימילקאן על גבורתו ויקנאה מאוד , והנה פתאום בא מגפה במחנהו , ורבים חללים הפילה , ודיאניזיוס שמע את אשר נעשה וימהר ויפול גם הוא עליו ויכהו ויעש שבח גדול . וישלח אימילקאן גבורתו אל דיאניזיוס לבקש ממנו על נפשו ועל נפש יתר העם הנשארים לשלוח להם לארצם . ויאבה דיאניזיוס לשלוח את יושבי קארטאגא , אך התנאים משאר העמים אשר התחברו עמהם לא נתן לשוב לארצם ויוליכם שבי . ככה נפל ושוכפל ביום אחד הים אשר התגאה מאוד על גבורתו , דגע אחד שלה בהו ושליכו תפארתו משמים ארץ על כן יאמר משל הקדמוני : ביום רעה יקו לבך , וביום טובה ראה כי רעה נגד פניך , כי טוב ורע אחים יחדיו יהדילכו , וזה בעקב זה בידיהם יאחזו . ועוד : השמש יפיץ ענני חשך ביום סגריר , וקולות וברקים יחרדו תבל ביום קיץ .

בעת ההיא גם פאליקטענעס הים טיראנא לחוף דיאניזיוס מלך סיציליען למען הציל נפשו מידי המלך אשר שלחו מחמול שלשום על אשר חרפו ודבר מרעת תכונתו בפני כל העיר . וישלח המלך לאחוזתו , ויבקש ממנה להגיד לו מן הלך היטב , ותען טיראנא בלי כחד ובלי מורך לב : הבאחת הנגלות תחשבני כי תאמר בלבבך אשר אשב פה בתוכה ואחיי נע ונד בארץ , יען אלהים ואדע מקום פנקו

ודרכו אשר הלך בו / על כנסי התפגה לעשוק אלנו תרחיק נדוד
להיות לו למחסה ולדבוק בו כל ימי חיי • הלא טוב לי היות
אצל פאליקסענום בארץ זממה / מהיות פה לחות דיאניזיום
התכור • אכן אוי לי / אינני יודעת ממנו דבר ולא ידעתי
אנה פנה הלך לו • ויתומם המלך על תמריס / וכל אנשי
העיר כנדוף ויהללוה בשערים •

אחרי מות אשתו מכעס ורוגז במרידת יושבי העיר / כאשר
תמרנו / ויאבה המלך לקחת לו אשה אחרת / למען
יהיה לו בן יושב על כסאו • ויפן אל יושבי רעגיום אשר בארץ
איטאליען ממול הפי סיציליען / ויאמרו מפי לקח לו אשה /
ולא יאותו לו האנשים / כי שנאתו על דבריו ועל מעשיו /
ויאר אפו בהם / וישבע לנקום את נקמתו בהיות לאל ידו •
ויהי כאשר הכה עוד את חיל קארטאגא תחת פקודת מאגא-
סר לנאפ / ויוסרו לו עשרים לגיות שלמות ושובות וילך
אל העיר רעגיום וילר עליה / ויתאמצו יושבי העיר ויהיו
לאנשים / וילאו מן העיר פעמים ושלש / ויפלו על חיל
דיאניזיום ויכם / ואיש מסך בקשת לקומו ויך את המלך ויחללה /
ויעמדו ימי המלור ימים רבים / אכן ברבות הימים ויחוק הרעב
בעיר / ויסגירו אותה בידי דיאניזיום • ויבוא המלך העירה
וימלא חללי חרב ומתי רעב מפוורים בעיר אנה ואנה / רק
שם אלף איש אשר עוד נחיים חייתם דלי תאר מאוד • אותם
שנה / וכל איש אשר היה לו עשרים לקח כופר נפשו
שלח חפשי / והעניים מכר לעבדים • אך על שר העיר
פיטאן שפך את זעמו / כלה בו חמתו • ברתשונה לקח את בנו
ויעלהו על שן שלע גבוה וישליכהו משם ימה / ואחרי
כן לקח את האב / ויוליכהו בכל רחובות ובכל שוקי העיר /
ויסרו אותו שמה בקולות ובעקרבים / ובצוהם על קללה העיר
וילו ויעלהו על כלי משחית גבוה מאוד *) / ויאסרהו שם
בנחושתים / וילו להגיד לו כי המית גם את בנו ביום תתמול
למען העניב את לבו • ויען פיטאן ויאמר : אשריהו ואשרי

חלקו

*) קאטאפולט בלע"ז והוא היה כלי מלחמה אשר בו השתיכו לגיות ובקצו
את חומת העיר :

חלקו / כי רצה בעובה יום אחד לפני רחוקי • אחרי כן ויורו המורים עליו בקשת / עד כי ילאה נפשו / אחרי אשר היה מוכה ונגוע ע"י חליס רעים •

השוב אשר ספרו לנו הקורות מהמלך דיאניזיום הוא מעט מוציר / והאחד אשר בעבורו יאות לו תהלה הוא כי אהב דעת ובינה / ולא בלה עתו בדברי הבל ותענוג כמ'כיס אחריס • שריס אהב עד מאוד ובזה התענג תמיד • גם הוא עשה שריס טובים / וקלתם היו טובים • אך גם בזה עבר חוק / כי אמר שאין משורר כמוהו בכל הארץ / ויתגאה גם על כל המשוררים הגדולים אשר היו לפניו / ויהי ללעג ולקלס בעיני כל יודעי מליצה ומביני חין ערך השיר • כל תוכלי שולחנו ורעיו ומיודעיו חנפוהו ויכזבו בפיהם ולבם בל עמם / לבד פילוקסענוס המשורר הוא לא כחד ממנו דבר / ויהי כאמרו יום יום שלח ייעצו שרי המלך בעיניו / ויחר אפו עליו ויאמר כי מקנאתו ידבר סרה על מליטותיו ויתנהו בבית הסהר / ויתחננו הזה שרים בעדו לפני המלך ויסיבהו לחר ימים מעטים אל שער המלך • בעצם היום הזה עשה המלך משתה לשריו ועבדיו / ויקרא לאחד משריו לחוניסס וישאל את פילוקסענוס לדעת ערכו אם טוב ואם רע / כי אמר המלך הלא היום יהללני • ויסב פילוקסענוס את פניו אל הנבזרים שומרי הסף וחגורי חרב / ויאמר להם : הסיבוני אל כלתי • ויצחוק המלך ולא דבר מלומה •

באשר היה לוהב בלע ולא ישבע / לקח מביא יופיטר את טלית הזהב הכבד מאוד אשר השיל היה מעוטף בו / וילעג לאמור : הלא בקין משא הוא לאלהים זה / וגם בחורף לא יחם בו / ויגזול אותו ויתו לעטותו בעלית למר אשר הוא טוב לו בקיץ ובחורף • פעם אחרת הכריח את זקן אליל עסקולאפיום *) אשר היה ג"כ זהב מופז / באמרו לא יאות זקן

לבן

---

*) הוא היה הרופא הראשון אשר מדע לנו / ועל כן עשו לו הגוים לאלהים בדמות זקן • ובהיות שמי הרפואה הם מונחים מהעתיקים אשר הם תנועת שם / לכן עליו שהוא בן אפאללא אליל השמש אשר למד לותו חכמת הרפואה / ודמותו היה דמות נער יפה עינים • ולכן יקרא האליל ג"כ בשם פעבוס / פעמים בלשון יון כמו אורי שרגא בלשון תרמי •

לבן בעמוד לנגדו מבין בלי זקן • כל השולחנות אשר היו בהיכלי אלהי הארץ היו מכסף מזוקק ׳ ועליהם חקוק כתובי תומס : מתנה לאלהים הטובים • ויקחם דיאניזיום ויאמר כי לא יחר אפם עליו באשר המה טובים ׳ גם כל הכוסות ומנורות וכלי חפץ רב אשר עמדו לפני השלחן מנדבת חיים חיים אשר נדרו להם ׳ גם המה לקח דיאניזיום ׳ ויאמר כי מעבדי אולי הוא להתפלל תמיד לאלהים על הון ועושר ׳ ולמען לקחתו בחתם אותו בנפש חפלה ׳ כי לבעבור זה העמידוס פה ולא סתרוס •

באשר ירא תמיד מפני סונחין ומבקשי נפשו היה לבוש בכל עת שריון ברזל • גם לא דבר עם העם כי אם ממגדל גבוה מאוד • ויהי היום ויבוא הגלב לגלח את שער זקנו ׳ ויאמר לו בשחוק : עתה נפשך בידי ׳ וימלא המלך חימה וילו להרוג אותו ומן היום הזה והלאה גלחוהו בנותיו • וכאשר נדלו לא בעת גם בהן ולא נתן לתתן להעניק קער על בשרו כי אם למד אותן לשרוף את זקנו בקליפי אגוזים יוקדים • לפני שכבו בלילה הלך לרגל ולחפש כל החדר אם לא הסתתר שם איש • סניב מעטו היתה חפירה עמוקה ונשר עליה כמו לפני חומות המשגב ׳ ובכל לילה ולילה כשעלה על ילונו משך את הגשר לבל יוכל איש לעבור אותו לפנינו בלילה • כאשר באו אלינו לדבר אתו ׳ ואם היו מאחיו ובניו ׳ הוכרחו להפשיט את בגדיהם ולהלבים אחריהם מחתיהם לעיני אנשי המלחמה אשר עמדו פתח אחדון ׳ כי ירא אולי חרב סתור בבגדם •

בימין היו בעיר זיראקוס שני אנשים גבירים דאמאן ופיטיאס ׳ דעים נאמנים מתלמידי פיטאגוראס • ויהי היום ויחטא האחד למלך דיאניזיום ויגזור עליו משפט מות ׳ וישאל הוא רשות מן המלך ללכת אל ארצו ערב אשר יומת ׳ ולדבר שם עם אחיו וקרוביו ׳ ואחר ישוב אל זיראקוס לקבל עליו עונו ׳ ולמען יאמנו דבריו חרף רעהו את נפשו לעירבון למות תחתיו בחרב אם לא ישוב ליום המועד • וישתומם המלך וכל העם על הדים הלזה אשר נשא דבר גדול כזה • ויהי כאשר בא היום ועוד לא שב החוצה ׳ וריעו הובל אל מקום ההרגה ׳ ויקנוף עליו העם ויחשבהו לאויל ומשוגע ׳

יען הסליך נפשו מנגד בעבור ריע לשר עקב יעקבנו • לבל
הוא הלך בלי מורך ולשנה כי לשר לא נבל ריעי ומולא שפתיו
ישמור • עודם מדברים והנים לן לל המערכה ויקרא הגני !
הגני ! לל תשלחו ידיכם בלדיק ונקי , לולי מנעוני הקורות ,
חי המלך ! כי על יוס לתמול בלתי • קח נא לת נפשי ,
דיאניזיוס ! ויסחומס המלך וכל העם עוד על להבתם העוקה
והנלחמנה , ויאמר להם חיו שניכם ! ומי יתן ולהיה עמכם
בחבורתכם •

אחר מעבדי דיאניזיוס , דאמאקלעס שמו , הלל תמיד
הלשת המלך ומוסרו , יען כי הוא מבורך בכל טוב
בהון ועושר וכבוד , ויאמר מי יתן ויהי חלקי כמוהו • ויהי כי
נא הדבר עד המלך , ויצו להושיבו על מטת שן מלפה בוהב ,
ולהעמיד סביבו שולחנות ועליהם כלי בסף ווהב רב , גם
עבדים וספחות יפות מלבושות רקמה נתן לו לשרתו , ושלחן
ערוך בכל מיני מטעמים ומעבדי מלך הניחו לפניו , והים
מהטורתו עומד ומקטיר לפניו ריח ניחוח , ויסמ דאמאקלעס
מאוד ויהי בעיניו כגן אלהים • ויאמר לו דיאניזיוס את עיניך ורלה ,
ויאת עיניו וירא והנה חרב שלופה קשורה בקורה בשער סוס
דק תלויה מעל לרלשו , ויחרד האיש וילפת , ויבקש להסירו
מעל הכסא ולא חפץ עוד להיות כהמלך • וזה היה בחמת דמות
סוס מאוד למעמד המלך ; בלב רגז ולחנה ולימת מות תמידית
בלה את ימי חייו , ולא טעם כל ימיו נועם האהבה ומתק
החסוה כי כלם שנאו לותו על מעשיו החכורים לזין מספר •

ויהי נשמת שלוסים וסמונה למלכותו , ויקר לו שמחה נדולה
מאוד , כי מלא לחד משריו זן בעיני חכמי אטהען
המפוארים , ויבלחו לו כתר כנוד ויכירוהו לנויר המשוררים
על השנה הוחת • ונשוא לבו על הדבר הוה עשה משתה לכל
שריו ועבדיו ימים רבים , ויאכל וישת הרב מדי , ויחלה וימת ,
ותשמח כל העיר ולא עשו לו מספר , כמאמר החכם : באבוד
רשעים רנה • ויקר דברי דיאניזיוס הרחשנים והחרונים ,
וגבורותיו ומלחמותיו אשר נלחם עם אנשי קארטאגא כל ימי
חייו , ואת אשר הרע מאוד לעשות הלא הם כתובים על ספר
דברי הימים למלכי זיראקוס •

ויהי לאחרי מות דיאניזיום , וימלוך בנו דיאניזיום הצעיר
תחתיו , ויקח את זאַראַזינע לאשה ויתן לו לאשה ,
ואחיו טהעאַרידאַס לקח את לאחותו ארעטהע בת זופּירע
זינע . וימת טהעאַריראס ותקח ארעטהע את דיון
לאחי הריסטאמכע לאשת המלך לביה . וילך דיאניזיום בדרכי
הבין לעשות רע מאוד לך לא כאבין . תחת אשר היה לבין בן
חיל ורב פעלים במלחמה וכעסן ובעל חימה ואיש פרץ בביה ,
הבן היה רך לבב ורחמן לכל עלל ושונא עבודה . ויהי בתחלת
מלכותו ויהוב את דיאן בעל לאחותו היה טוב מעללים בכל לבו
ובכל נפשו , ויוצץ עמו מה לעשות למען חוק את המלוכה
בידו , ויעש הטוב והישר כל ימיו אשר הורהו דיון . ויהי
לתקופת הימים ויצנח המלך את עצמו ויעש כאות נפשו ולא
שלל עוד את פי תורתו , ויירא דיון לבל יסחיט המלך את דרכו ,
ויסלח לעיר הטהרן ויפקד בהחכם פלאטא לבוא תלין . ויסע
פלאטא זיראקוזה ויעמידהו דיון לפני המלך , ויקבל תוקו
בכבוד גדול מאוד , ויקרב קרבנות לאלילין על אשר שלחו לו
היה אלהים כזה . ויהי לו פלאטא לאב ולמורה בכל אשר עשה ,
והוא היה לו לבן משכיל וחרוץ ומבין דבר , ולמדהו חכמות
וידריכהו במעגלי יושר , ולא לאב המלך עוד העלות והתעוב
כי אם שקד תמיד על דלתי החכמה ויאהב עשות צדקה והלוך
נכוחה ותשמח כל הארץ . למנם היו רע בהיה הפכפך ,
פתאום נהפך המלך והיה לאיש אחר , נפשת הנשיס חונפים
ורשעים אשר סבבוהו , אשר הרע בעינם דרך דיון ופלאטא
אשר הדריכו בו את המלך , כי לא אבו במלך יך ולדיך , כי
אם בזולל ומתענג ואוהב שומע לעצתם . המה מללו בו , כי
ליד בפיהם בדברי חלקות : ויועצו יחדיו ויקשרו קשר לגרש את
דיאן . וידברו עם המלך , ויסחקו על מעשיו ועל מאכל
שלחנו ויאמרו לו כי חובת המלך הוא לפזר הון רב , ולהתענג
תמיד ולרוות הטוב בחייו ולשמוח בגורלו אשר נפל לו , כי זה
חלקו מכל עמלו . לולא הוא לשמוע אל עצת דיאן המתנשא
בחכמה מדומה , כי חכמה וידיעה הבל הוא ורעיון רוח לא
יאשרו איש . לאחרי כן הלשינו את דיאן למלך לאמור כי מרד
בו וכי חפץ הוא להושיב את בני אריסטאמבע לאחותו על כסא

המלכות

המלכות • ויהי כדברם עמו יוסי כדברים האלה ויעידו בו להשמר מדיקן / וישמע אל דבריהם / וינהם קומו מארצו • ויחר לפלטעס מאוד על הדבר וילך ויסב לעמו • ויקח לו המלך את כל אשר היה לדיאן / ויתן את ארעטעדיע אשתו אל טרייכאראטעס אחד משריו • ויהי אחרי כן וישחית המלך מאוד את דרכו / ויתגולל בתענוגים וילך אחרי שרירות לבו / ויהי רע בעיני אלהים ואדם •

וישמע דיאן בעיר צאכינט אשר התנורר שמה / כי קלו העם בחיים הגליעל הזה / ויחסוף אליו כשם אלף איש ויבוא עמהם לחי סילילען / ויתחברו עמו שם עוד רבים מעמי הארץ אשר שנאו את דיאניזיוס • הוא היה בעת ההיא בארץ איטאליען / וימהר טימאקראטעס וישלח לו מלאך להגיד לו את אשר נעשה / ויבוא ואב מן היער ויערוף את המלאך ויעברו שבעת ימים טרם אשר ידע דיאניזיוס דבר מכל אשר נעשה • ויהיו דיאן לא התמהמה וילכוד את כל הארץ ויבוא ב זיראקוס / וילכו לקראתו נכבדי העיר ויקריבו וקבלו אותו בכבוד גדול / ויפתחו לו שער העיר ויסרוג כל אוהבי דיאניזיוס / וישלח להם את משכורתם תחת אשר הטו את האלך מן הדרך הטוב / ויוליכוהו בנתיבות עקלקלות • ויסע בכל העיר סביב ויקרא דרור ! דרור ! ויפתח את כל בתי האסירים אשר מלך דיאניזיוס בתגסים טובים ומדיקים / וישלח האסירים חפשי / ויתן חנית וחרב וחלים לכל יושבי העיר / וישמחו מאוד על נואו ויחונו ויקריבו קרבנות לאלוהיהם / על כי הצילום יד דיאן מידי טוסיהם • לאחרי כן נח דיאניזיוס וילחם עם דיאן וינגף לפניו וינס / רק אפאללאקראטוס בנו לכד את חי עם חרמון המבצר ולא יכול דיאן להוריסו • וילונו העם על דיעראקלידעס אחד משרי הצבא אשר עמד על משמרתו אצל חוף הים לשמור מוצאו / על כי לא חשך את דיאניזיוס לברוח כאשר היה לאל ידו לעשות • ויאמר דיעראקלידעס אין חנף ומרע ודורש רע לעמו / להתן את אשר עות / ולמלוך עוד חן בעיני העם • ויעמוד לפני הקהל וינקש מהאיש דיאן להלוך כל הנחלות להלקים טוב בין יושבי העיר / המרבה ימעיט והממעיט ירבה ממכרין

מן

מן המנוח עד כי חלק יחלקו כעני כעשיר • וייטב הדבר בעיני כלם העם • אכל דיאן היה ירא מלהב נדק ומספט / ויאמר : לא כי ירא את נכסיו לו יהיו • ויקלוף ההמון בדיאן וישמע על דברי דיאראקליטעס ומרעין אשר הסיתו לוחם נגד דיאן / ודברו סרה עליו / כי הוא מבקש למשול עליהם בחזקה תחת דיאניזיוס / ויקומו וינרשו את דיאן / וילך ל העיר לעאנטיום ויקבלוהו שם בכבוד גדול • ויהי כאשר שמע אפאללאקראטוס כי נורש דיאן מן העיר / ותחי רוחו וילא מן המבצר אשר פתחנא שם וילחם עם יושבי העיר ויכם מכה רבה ועצומה / וינחמו על אשר נרשו את דיאן מפתחם בנחלתם • וימהרו וילכו אליו ויפצרו בו לשוב אליהם ולהושיעם עוד הפעם ולסלוח לאשם אשר החטיאו נגדו • ויעתר להם דיאן / כי לבו רק טוב על ארצו ועל עמו / וישוב ויכה את אפאללאקראטעס ויחרם את כל העם אשר אתו / וילכוד את לי המבצר • וינס אפאללאקראטעס עם אחיותיו ואמו אל אכיו ארכלה איטאליען והעיר זירוקוס כלה ושמחה •

ויהי אחרי הדברים האלה ויוסיף הערחקליטעס לדבר בקהל עם נגד דיאן / ולהיות לפתן לו בכל דרכיו ובכל מעשיו אשר בקש לעשות לטובת עמו • וישלח דיאן אליו להשיבו מדרכו הרע / ולא שמע • וירא דיאן כי לבו רק רע וכי הוא זורה רשת לעם ללכדם בחלקות שפתיו / ויפגע בו וימיתהו • אך לא רבו הימים / ויתעצב אל לבו וינחם על אשר המיתו / כי מימיו אהב ולשפוך דם אדם ואם הוא לויבו • ויחל רוח רעה לבעתו / ולא סר ממנו עד יום מותו • גם בחוכלי אחתו היה לו חנף ומרע ושמו קאללימום / וינדל עקב על לב אשתו אשר נשא בן / ויאמר בלבו להרוג את דיאן ולמשול על זיראקוס • ויוגד הדבר לאוהבי דיאן / וישלחו אתו ואשתו וכל אוהביו להרוג אותו / וימהר לנחל ידו עוד בדם אחיו ויצב נשא • ויבוא היום אשר בחר לו קאללימום ויהרוג את דיאן / וימלוך על הארץ בחזקה / ויתן את אריסטאמאבע אחות דיאן וארעטה"ע אשתו בית הסהר / לאיות לו לעירבו נגד אוהבי דיאן לבלתי מרוד בו • ויהי אחרי כן וילך על קאטאנא להלחם בה / ויהי כעזבו את העיר ויקומו התגשים

ויפצעו

ויפצעו בו וימליכו עליהם את דיפפארינוס אחי דיאניזיוס
הצני וילחמו עמו . ויכם קאלליפוס על רעגיום , ויקצרו
עליו שם שני אנשים לעפטינוס ופאליפערכאן ויהרגהו ,
ואמרו קנת כותבי העתים שהרשע הזה נפל בחולאו
פחרב אשר המית בו דיאן הצדיק . והמלך דיפפארינוס הוליך
את אשת דיאן ואחותו מבית כלאה , ולכלכה על איצעטאס
שים זיראקוס אשר מלך כעת על העיר לעאנטיום , ויחפש
אחת כנפיו . אך גם הוא הפך לבו לצמוח חומס , ויתקשר
עם חויבי דיאן , ויאמר לצלחם תרלה יון , וילו להרגם
בדרך ולהצליך גויותיהם ימה .

וימלוך דיפפארינוס שתי שנים , וילך בדרך רע , ויהי
בשובתי יין תמיד , ויתאכר מערב עד ערב . ויקצרו
עליו עבדיו וימיתוהו . וימלוך ניזעאוס אחיו אחריו . ויעש
גם הוא הרע בעיני אלהים ואדם , ויקולו בו עבדיו ויהי ריב ומדון
בעיר כל הימים . והשמועה בלה עד דיאניזיוס אשר
היה בעיר לאקרים , וימהר ויחפוץ לו כשני חלק חים
ויבוא אל זיראקוס פתאום וילכדה וימלוך בה , אחרי כלות
עשר שנים מיום אשר גם משם . ולא עוב דיאניזיוס את דרכו
הרע , ולא הפיל דבר מכל דבריו המקוללים , וימלוך
בלכוריות ובחימה גדולה , ויהר לאנשי זיראקוס מאוד . ויצלחו
בשקר על איצעטאס שר לעאנטיום , ועל העיר קארינט אשר
בארץ יון , אשר היה היתה עיר מולדת למיסדי זיראקוס ,
לעזור להם ולהפילם מידי האכזר הזה . ויהמ איצעטאס על
הדבר הזה , כי חמר בלבו למלוך על זיראקוס , ויהי נגד
דיאניזיוס ויערוך אתו מלחמה ויך אותו וירדפהו עד אי
המבצר ויסגר דיאניזיוס שם מפניו , והוא לכד את העיר
וימשול עליה ויבקש גם למשול על אחי המלכות סיציליען ,
ויכרות ברית עם אנשי קארטאגא לאחוק כל אחי דיניסם ולהניחה
אחת ממלאתם , ויבוא חיל בבד מן קארטאגא אל סיציליען
להלחם בה . בעת ההיא בא גם חיל קארינט ובראשם
טימאלעאן איש גבור חיל ושוב מעללים , ויפלו אלין כל ערי
סיציליען אשר יראו מפני איצעטאס ואנשי בריקו ,

וירב

זירב החיל הוה מאוד מאוד וילך איצעטאס לקרואתו ויגף
לפניו וינס העירה / ויבוא טימאלעאן אחריו / ויהי חני העיר
ביד איצעטאס / וחני העיר ביד טימאלעאן / ואת המנצר
ביד דיאניזיום • וירא דיאניזיום כי קוחלתו נכופה /
ויגש מן המנצר אל טימאלעאן ויכול לפניו רגליו ויבך לפניו
ויבקש ממנו על נפשו / ויתן את המנצר ושני חלף זהב ושריונות
וקשקשים וכלי הרכות רבים ביד טימאלעאן / וישלח לו הזהב
הזה וישלחהו אל קארינט לחיות שמה מיגיע כפו / ויהי עם
כעם מקרי דרדקי ופעם משחק לפני הסמון / ולא עזב את
דרכו הרע לעשות כל דבר מסוקן ומתועב עד יום מותו •
אחרי כן גרש טימאלעאן גם את איצעטאס מן העיר ויתן את
היכל המלך ואת המנצר לכלתי היות עוד מנוס ומחסה לחיים
לאכור • וירא את העיר כי פרועה היא / בתיה חרבות מלין
יושב ורחוביה ושוקיה שוממים מאין הולך ובא / כי בימים ההם
אשר מלכו האכוריים / רבים נפלו בחרב ורבים נשו מארצם למלט
על נפשם • ויצעור מאוד וישלח אל עירו אל קארינט / ויבא
משם כעשרת אלפים איש ויתן להם הבתים והשדות העזובות
מבעליהן • ובזיות כי אפס הכסף מן העיר / והעם הולכים ודלים /
ויגו טימאלעאן להביא כל פסלי כסף וזהב ומבצת אשר העמידו
המלכים האכוריים לבעודם חוקביהם / ולספיט עליהם
אם עוביס היו האנשים אשר בעבורם נעשו כדמותם וכצלמם /
ורצוים להיות להם וכרון עד בעיר הזאת • וימצא כי כלם היו
דמות אנשים רעים / רק פסל אחד שהיה דמות המלך יעלאן •
אותו השאיר טימאלעאן / אך כל האשאריס הוה להתיך
ויחלק את הכסף והמבצת בין יושבי העיר לחוק ידם הרפה
לקנות בו כל דבר מסחור גם כלי מלאכה לעשות מלאכת כל
חורש וחושב / ותשלם העיר •

ויאסוף איצעטאס עוד חיל להלחם בזירלקוס / ואנשי
קארטהגא עוזרים את ידו / וילך טימאלעאן לקראתם
ויכם ויפצם את כם אחות דיאן ודם אחתו אשר שכך ברחשם •
וירדפם ויפג את כם אחות דיאן ודם אחתו אשר שכך ברחשם •
וירא אנשי קארטהגא כי נפל חיל בריקם / ובכל אשר יעשה

טימאלעץ ישכיל וכן יצליח / ויכרתו ברית עמו וישבעו לו
לבלתי הלחם עוד בוירלקום . ויהי כאשר שמר טימאלעץ הלדיק
את כל הארץ / ויכרת כל מוסל ונוגס / וישב בביתו בעיר
וירלקום שלו ושלחן ולא הלך לבו בגדולות ולא בקש ממשלה
ומלכות / ויבלה את חייו בנעימים . כל ימי הארץ כבדוהו
עד מאוד / והיה כל הדבר הקשה בעיני וקניט וטופטיט והניחו
אליו וישחלו את פיו / ועלתו אשר יעץ היה להם כאשר ישחל
איש בדבר אלהיו / כן שמעו לו וכן עשו . ויחי טימאלעץ
עוד אחרי הגילו את סיגילעץ עשר שנים וימת בשנת שלשת
אלפים שלש מאות ושבעים ושבע לב"ע / וקן ושבע ימים /
ויספדו לו כל העיר וכבוד גדול עשו לו במותו כאשר יאות לאיש
חכם ונבון גבור ולדיק כמוהו . ותשקוט הארץ עשרים שנה .

יוסף בר"ה בר"ן .

מכתם לחדש האביב .

בַּחֹדֶשׁ אָבִיב נָשְׁקוּ שָׁמַיִם וָאֶרֶץ
חֵן מְשָׁמַיִם נִשָּׁקָף טוֹב יְצֻמַּח מֵאֶרֶץ

, ב ל .

משלי מוסר

התולעת בגבינה .

גבינה אחת גדולה דשנה וטובה / שרצה תלעים . ותלכנה
הנה והנה לאכול מדשנה ולשבוע מטובה . ותפרר
אחת מהן והלך הלוך סביב לגבינה עד בואה עד רשעה . ותשע
את קולה ותען ותאמר : שמעוני אחי כלם / האזינו תמרתי
כי נגידים אדברה . הלוך הלכתי סביב לכדור מושכתנו לתור
ולחקור בו פנימה וחילון ולראות כל הנעשה בתוך השמש כי לא

טוב היות לך לוכל ושותה ומרוה נפש / מבלי לחשוב מחשבות
ודעת דבר • ועתה הנה אנכי נגש פה במקום גבוה ורם /
להגיד מקלה של קנה • אין דבר נעלם ממני / ואין נסתר
מנגד עיני • שמענה והשתוממנה / מספרם גדולות ונפלאות
לא ידעון ולא שמעון אבותינו משולם • ואל תאמרנה : ומה
דבר חדש נמצא / הלא ידענו כי בגבינה תנחנו / וכיח מחיתנו —
אפס קצהו ידעתן / מעט מועיר / עדן לא ידעתן כלו •
לא ריחיתן עד הנה גדולתכן כבודכן ותפארתכן עלי ארץ • תזכתי
תקרתי דרשתי הטיב / ומה רב יתרוני היום מתמול שלשום •

דעו אחי ! כי הגבינה אשר נתנו בה / עומדת
בקערת כסף משובצת זהב טהור / והשולחן אשר הקערה עליו
מעשה חרש חושב הוא • וגם הבית אשר המה בו / יריעותיו
רקמת שש וארגמן ומסגרת פז / וכלים מכלים שונים • שם
רקיחת היות קטנות עם גדולות תרגנה רגוע ושוב / לשלול ולבוז
ממחיתנו • ולפ נזהת לא נערתי בן / כי אמרתי תשלמנה
טובה תחת הרעה הקטנה / כי תגדנה לי חדשות • ואקרב
להן / ויהי בדברי ואין הפרעים ויאמר יהוע תדע כי ישנן
עוד מבלעדינו חיות גדולות כשמנה ותשע מהגבינה / וגם
חדש תקרתנה • ותשאל למעשיהם / ויסיבני הנה הם עושים
גבינות יום יום — עוד לא כלה לדבר / ויעף אלי הזבוב
ברעש וברעם / ויהם את הפרעש ויאמר אליו : ומה תוסיף
דבר / הן לא שמת בארץ / ומאין תדע לכלכל דבריך ? שמע
אלי חוקר ! אנכי ידעתי ספורות לך / הוספתי חכמה /
רקיחי רגות / בעופפי בקל כנפי בכל הארץ • ואומר /
החמת בפי הפרעוש ? ויען / כן הוא / ולהגיד לך הענין
כלו / קדע כי מלבד בני חדש ישנן עוד חיות רבות וגם
פרוש תקרתנה / גם תרבנה בגן מחוץ לחלון הבית / גם בשדה
ואחו אשר תרכס ורחבת רב מעשיהם רבות חלפים מהגבינה •
גם ימתי למת ודשן / מגשם ממטר / ואור השמש כי תזרח •
נהם יכלכלו בני חדש הפרות • הנה יניעתם ועריחתם ! גם
בשדות לעוקן ולסקלן / גם בפרות לגדלן ולשמרן / להתך
החלב ולהקפיאו לגבינה — • ועתה אחי ! הגבינה הזאת
היא מחזקתנו לנו היא ולמולדתנו • מה רבה גדולתנו כי

למעננו

למענו כל המעשים הרבים האלה , ולמה ימעיר מטר ,
תורת השנוי , אם לא להלמיח למחי השדה ודשא . ומה
מעלתם , אם לא להחיות גם הפרות , הנוקנות חלב .
וזיך תעמודנה חלב , אם לא ירוו בני אדם לגדלן ולכלכלן ,
להתך חלבן ולהקפיאו לגבינה לנו ולזרעינו ? לא יקוש ולא
יהיה לאד כי יעדר אחד , נשלבים הים אל אחיו , ווה את
זה יעזורו , עד נחם עד קלס ועד הכליתם ותהי הגבינה !
אחנו מבחר היצורים ! וזה לכן המופת , כי בלב הארץ
נחלתנו , ובעבורה מושבתנו , והכל שוקף ומתאמץ לנו ,
נחנו הכלית ואחרית רצון היוצר . נאנה ורחנה כנודכן
ותפארתכן על ארץ . יתר שתת ויתר עז —

עודנה היא מדברת בגחון ובחון , ויקח אדם אחד פת
הגבינה אשר עמדה עליו המדברת , ויבלע גם התלעה גס
הגבינה יחד , ולא נשאר ממנה שריד ופליט , ווכרס אבד .

לְךָ אֶל הַתּוֹלַעַת אָנוּשׁ וְתַאֲלֶפְךָ חָכְמָה .
הִגָּדַלְתָּ , הוֹסַפְתָּ , עֲשֹׂה שֵׁם מְהַרְתָּ ,
בָּנִיתָ , הָרַסְתָּ , נָטַעְתָּ , עָקַרְתָּ
תַּמּוּ מַעֲשֶׂיךָ לָנֶצַח , אָבַד זִכְרָם הֵמָּה .

י — ר — ע

מודעה

זה כמשלוש שנועות , וקול עובר בין אחינו בני ישראל , כי
בתו לגרות שונות ורלוף בתוכם ברוז מברלין , לק"ק
פ"פ דאדר פראג המבורג בדעסלויא ואמשטרדאם , ועוד
מקומות אחרים , בלקי חקומים בשמות הכותבים , לאמור :
כי יגיע הקלף מלכני כבוד אדוננו מ"ו הגאון המפורסם ובית דינו
הגדק , להחרים את ספר מלפה יקקאל אשר יגיע אחד מאנשי בדפוס
אנוך נערים , ולא עליו לבד יגיע הדין להחרימו , כי אם גם
על שאר ספרים אשר בדפוסו ואשר יגיעו לאור בדפוס הנ"ל ,

ואנכי

ואנכי רכיל הוסיפו לחמור שתוכן התגרות יגלו ונלו ממעין שכור מביה לדמ"ו הגאון נר"ו • תמנם אם הקול הולך ולא יסף לנחנו לא להאמינו לקול השמועה / כי ידענו שמעולם לא יגלו משפט כזה מביה דין גדול רם ומפורסם לנגי ולהפקירת / ולא כי מפי לדמ"ו נגבר הוקם על • כי בשלמה הרעה הזאת לנו ? הלא על פתח שער הספר הלנו וערכנו דבריו נגד גדולי הדור נ"י / ולמשפט חשבנו / לבלתי הדפים ספר כזה לאיש רב את לחד הרבנים יושבי כסא ההוראה / עד שקבל המחבר עליו שלנחנו ח"מ נקריב את משפטו לפני כל יודעי דת ודין / ושקיים את כל מולא פיהם / אם לחרי העיון בספר יורו המורים שטעה / וילמדיקו את הרב הרחשון / ויאמרו שרחוי עבור זה לנדותו ולענשו / וכן עשה המחבר / ומה חשמתנו ח"כ בדבר הזה ? ולא אם יאמר השומר שלא עלינו עלה החרי כזה / כי אם על הספר ועל מחברו / הלא גם זה לא יאומן / מתוך דבריו שלא / כי לחרי שקבל עליו בעל הספר את הדין אם יורהו שלא לדקו דבריו / מיכף ישפטוהו / וכ"ם משפט תרון כזה / נערם סתרם את עטותיו ועל מגן :

אפס כדי להוציא מלבן של כת המשועים וכת החנפים / ולסכור פי דוברי שקר / קמנו ועלינו לרום הדרת לדמ"ן הרב הגאון יל"ן / ושלחנו את פיו תודות הדבר • ושמחנו לשמוע מהדרת כבודו שלא טעינו במחשבותינו / כי כבוד לדמ"ו אמר לנו בפה מלא :

„כי לא ממנו ולא מביה דינו הרבנים המובהקים יגיע שום „כרוו וכתב חרם / הן על הספר הנ"ל והן על מחברו / „הן על הספרים הנדפסים / והן אשר עתידים להדפס „וכל הכתבים אשר ימצאון בכל מקומות ישרא אשר יאמר „נקוכם כזאת / הן יהיו חתומים הן בלתי חתומים בשם „הכותב כלם מכתבי עמל המה / מעשה לנשים אשר „במחשך מעשיהם לירות נמו לופל ליסרי לב : "

ומיגרה ילאנו ידי מוכותינו להודיע את כל זאת ברבים ולהשקיט לבב הקונים המתלוים לקנות ספרים אשר נדפסו מלינו לרות נמחונם / ולהגדיל קורה ולהאדירה :

ברלין ר"ח ניסן תקמ"ט •

איצק בר"ד מברלין • דוד פרידלענדר •